

Meningsuiting of oproep tot terreur, waar ligt de grens?

Valt twitteren over de onthoofding van James Foley nog onder de vrijheid van meningsuiting, of niet? En heeft het zin om verheerlijking van terrorisme strafbaar te stellen, zoals het CDA voorstelt? Egbert Dommering, emeritus hoogleraar informatierecht bij de UvA, legt uit.

YNSKE BOERSMA

Waar is het recht op vrijheid van meningsuiting ook alweer voor bedoeld?

“Dat kan op verschillende manieren worden uitgelegd, maar wat hier aan de orde is, is het recht op vrije gedachtewisseling over politieke kwesties. Daaronder vallen ook de politieke en religieuze opvattingen van de Islamitische Staat, ongeacht wat je daarvan vindt.”

Waar liggen de grenzen van vrijheid van meningsuiting, en wie bepaalt dat?

“Wanneer sprake is van aanzetten tot geweld, opruiing, racisme of het beschadigen van iemands reputatie, kan de rechter na een belangenafweging besluiten dat het recht op vrijheid van meningsuiting niet van toepassing is.”

Valt het retweeten van het onthoofdingsfilmpje van de gedode journalist James Foley daar ook onder?

“Dat spotje, hoe verwerpelijk ook, is bedoeld als een politieke boodschap gericht aan de president van de VS. Het is een oorlogshandeling en een dreigement, maar het doel is niet het aanzetten tot geweld. Hetzelfde geldt voor mensen die de beelden delen op sociale media. Pas als ze iets erbij zetten als, ‘kom we gaan ook meedoen’, dan is het strafbaar.”

Twitter heeft accounts van gebruikers die de beelden van de executies deelden, op zwart gezet.

“Sociale media kunnen hun eigen gedragsregels hanteren, net als andere media die als tussenpersoon fungeren. Al begeven ze zich daarmee wel op glad ijs, want het wordt al snel gezien als censuur. Maar in principe hebben ze er wel het recht toe.”

CDA-fractieleider Sybrand Buma wil verheerlijking van terreur strafbaar stellen. Is zo'n wet haalbaar?

“Dat is een oude discussie, die hebben we in 2005 ook al gehad met de apologie (‘verdedigingsrede’) van Donner. De term verheerlijking is te algemeen, hoe kun je dat afgrenzen?

Wanneer is het uiten van een politieke overtuiging of het strijden voor een politiek doel ook verheerlijking van terrorisme? Het is te vaag, en daarom bleek het niet uitvoerbaar. We hebben sindsdien wel een Europese wet die het rekruteren van terroristen strafbaar stelt.”

Zou het zwaaien met IS-vlaggen verboden moeten worden, zoals Buma stelt?

“Mag je dan ook niet meer een vlag van Rusland omhooghouden bij een demonstratie tegen Oekraïne, of een Israëlische bij een pro-Israëldemonstratie? De discussie zou beperkt moeten blijven bij of het een meningsuiting is of niet, en of er concreet wordt opgeroepen tot terreur.”

Rechtsgeleerde Afshin Ellian stelt voor dat de internetpropaganda van terreurorganisaties op zwart wordt gezet; is dat een beter idee?

“Dat is censuur, en dat mag niet.”

Het OM wil website GeenStijl aanklagen voor een fotomontage met het hoofd van de Haagse burgemeester

‘Regels van sociale media worden snel gezien als censuur’

Jozias van Aartsen op het lichaam van James Foley, is dat terecht?

“Het is de vraag of de satire van GeenStijl hier geoorloofd is, of dat er sprake is van onrechtmatige beschadiging van de reputatie van Van Aartsen. Persoonlijk ben ik geneigd te zeggen dat die grens hier is overschreden, maar het is aan het OM om dat uit te zoeken.”

De aanleiding voor de montage was het plan van Den Haag om demonstraties in woonwijken te verbieden. Strookt dat nog wel met het recht op vrijheid van meningsuiting?

“Daar heeft GeenStijl wel een punt, al hadden ze dat besluit wel op een andere manier satirisch kunnen aanpakken. Van Aartsen mag in concrete gevallen het recht op demonstreren afwegen tegen het belang van de openbare orde, maar ik denk dat als het voor de bestuursrechter komt een algemeen demonstratieverbod in de stad moeilijk overeind te houden is.”